

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 5 grudnia 2018 r.

ZP-NKWR.431.2.2.2018.MS1

Pani
Ewa Dziwosz
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
„Tęczowe Zakole”

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 14 – 16 listopada 2018 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwanej dalej „ustawą” (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998, ze zm.) kontrolerzy: Magda Saska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca i Tomasz Borecki – inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Tęczowe Zakole” przy ul. Zakole 16 w Świdnicy, zwaną w dalszej części niniejszego wystąpienia „POW” lub „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, przestrzeganie Praw Dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2018 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 listopada 2017 r. do dnia 14 listopada 2018 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Ewa Dziwosz odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, wizji lokalnej Placówki oraz rozmów z wychowankami i pracownikami Placówki. Kontrola została

odnotowana w Księżce kontroli pod nr 2. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Tęczowe Zakole” w Świdnicy typu socjalizacyjnego działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.40.2013 z dnia 6 września 2013 r. i zapewnia miejsca dla 9 wychowanków.

(dowód: akta kontroli str.1-2)

Na dzień kontroli zgodnie z ewidencją w Placówce figurowało 9 wychowanków, w tym 1 dziecko przebywające na stałe w bursie przy placówce oświatowej. Dokonując analizy grafików pracy wychowawców za miesiąc luty, czerwiec i wrzesień 2018 r. ustalono, że dyżur pełnił zawsze minimum jeden wychowawca zarówno w dzień jak i w nocy. Z przedstawionej przez dyrektora ewidencji dzieci wynika, że w poszczególnych dniach analizowanych grafików w POW limit miejsc nie został przekroczony, zatem pod opieką jednego wychowawcy znajdowała się odpowiednia liczba podopiecznych, wynikająca z § 10 ust. 1, 2 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia.

Praca wychowawców była wspomagana przez specjalistów: pedagoga i psychologa oraz terapeutę. W trakcie prowadzonych przez specjalistów zajęć pod ich opieką przebywało nie więcej niż 6 dzieci jednocześnie. Mając na uwadze powyższe w Placówce przestrzegany był § 10 ust. 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str.23-25,26,32-39)

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia każdy z zatrudnionych wychowawców może kierować procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Analiza dokumentacji oraz rozmowy z wychowawcami potwierdziły, że w okresie kontrolnym w POW przestrzegana była powyższa norma.

(dowód: akta kontroli str.26)

Z treści § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka opracowuje plan pomocy. W Placówce plany pomocy

dziecku zostały opracowane przez wychowawców, a następnie były podpisywane przez wychowanków, a także przez asystenta rodziny lub podmiot prowadzący pracę z rodziną.

Plan pomocy zawierał cel główny pracy z dzieckiem, o którym mowa w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia oraz działania krótkoterminowe oraz długoterminowe i najczęściej obowiązywał przez 6 miesięcy. Plany pomocy dziecku tworzone były na podstawie pierwszej diagnozy i składały się z kilku obszarów ważnych dla funkcjonowania dziecka, m. in.: sytuacji prawnej, utrzymywania kontaktów z rodzicami, funkcjonowania społecznego w placówce i poza placówką oraz nauki, zdrowia i umiejętności samoobsługowych. Każdy z dokumentów był modyfikowany nie rzadziej niż co pół roku, co było zgodne z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 40-44)

W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Tęczowe Zakole” wychowawcy na bieżąco wypełniali kartę pobytu dla każdego dziecka zawierającą opis wskazanych obszarów zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a - i rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 45-46)

Niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną wychowanka o czym stanowi zapis § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia. Wszyscy wychowankowie posiadali aktualną diagnozę zawierającą obowiązujące obszary.

(dowód: akta kontroli str. 47-48)

W „Tęczowym Zakolu” zatrudnieni psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych wynikające z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Dodatkowo ww. specjaliści oraz terapeuta na bieżąco uzupełniali karty udziału w zajęciach wskazane w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 49-50)

Dyrektor Placówki oświadczył, iż wychowankowie mieli zapewnione wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, co jest zgodne z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.. Ponadto dzieci posiadały całodobowy dostęp do produktów żywnościowych i napojów znajdujących się w kuchni, m.in.: w lodówce. W ramach przygotowania do usamodzielnienia podopieczni Placówki sami robili wszystkie posiłki, oprócz obiadów, które od poniedziałku do soboty były dowożone przez

firmę cateringową. Również w rozmowach indywidualnych dzieci potwierdziły powyższe informacje.

(dowód: akta kontroli str. 27,51-57)

Zgodnie z oświadczeniem pisemnym Dyrektora Placówki wszyscy wychowankowie byli objęci podstawową opieką zdrowotną. Wizyty lekarskie organizowała zatrudniona w jednostce pielęgniarka. Skierowania do poradni specjalistycznych zależne były od potrzeb indywidualnych dzieci. W przypadku długiego oczekiwania do specjalisty opiekę realizowało się w ramach niepublicznej służby zdrowia. W okresie objętym kontrolą podopieczni skorzystali z porad m.in.: pediatry, stomatologa, psychiatry, laryngologa, endokrynologa, diabetologa, dermatologa, okulisty, neurologa oraz ortodonta. Wizyty lekarskie odnotowywano w aktach osobowych wychowanka. Ponadto żadne z dzieci nie wymagało zabezpieczenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. W każdym przypadku otrzymania recepty na wyroby medyczne i leki, zakup był realizowany przez pielęgniarkę. W POW troje dzieci wymagało korekty wzroku, w związku z czym zakupiono im okulary korekcyjne, jedno dziecko posiadało aparat ortodontyczny.

Wobec powyższego Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej oraz zaopatrzenie w wyroby medyczne i produkty lecznicze.

(dowód: akta kontroli str. 27,58-61)

W okresie kontrolnym Placówka „Tęczowe Zakole” zapewniała wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych. Podopieczni byli objęci specjalistyczną pomocą zarówno przez pracowników jednostki (psychologa, pedagoga, terapeutę) jak również przez specjalistów ze szkół oraz Fundacji i Stowarzyszeń, z którymi POW współpracuje.

Do najczęstszych zajęć należały: zajęcia psychoedukacyjne, terapie indywidualne, terapie EEG Biofeedback, terapie Warnke'go, wsparcie terapeutyczne, terapie pedagogiczne. Potwierdzeniem powyższego były wpisy w dokumentacji dzieci (karty pobytu i kartach specjalistów).

(dowód: akta kontroli str.62-69)

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i ich indywidualnych

potrzeb. Młodzi podopieczni wraz z wychowawcami uczestniczyli w zakupach odzieży, starsi zazwyczaj sami ją kupowali z funduszy Placówki. Środki higieny zapewniono dzieciom w pełni i uzupełniano je na bieżąco w oparciu o składane zapotrzebowanie. W sytuacji, gdy wychowanek przebywał w bursie, wychowawca odwiedzający przekazywał mu środki czystości lub były one wysyłane pocztą.

(dowód: akta kontroli str.28,70-74)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Wizja lokalna jednostki potwierdziła, że w pokojach podopiecznych znajdowały się zabawki dostosowane do wieku oraz zainteresowań wychowanków: maskotki, przytulanki, gry planszowe, a także komputery oraz sprzęt sportowy. Starsi najchętniej korzystali z telefonów komórkowych, tabletów i smartfonów.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma również obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że w POW podopieczni mają zapewnione podręczniki ze szkoły, natomiast w przypadku pomocy dydaktycznych i przyborów szkolnych były one uzupełniane na bieżąco, co także potwierdziły rozmowy z dziećmi.

(dowód: akta kontroli str. 70-74)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji, tj. „Regulaminu kieszonkowego wychowanków” oraz list wypłat ustalono, że kwota wyjściowa dla wychowanków zależna była od wieku dzieci (do 6 lat – 20 zł, od 7 do 12 lat – 30 zł, od 13 do 15 lat – 40 zł i powyżej 16 lat – 50 zł), zachowania dziecka, celu i sposobu wydatkowania oraz indywidualnych potrzeb wpływających na rozwój wychowanka. Powyższy Regulamin określał także kryteria zwiększania oraz obniżania kieszonkowego, w tym zakładał minimalną wysokość kieszonkowego w przypadku rażącego naruszenia Regulaminu w wysokości 10 zł, co było kwotą niższą niż ww. 1 %. W trakcie kontroli Dyrektor Placówki Zarządzeniem nr 19/2018 r. z dnia 15 listopada 2018 r. zmienił obowiązujący Regulamin w obszarze nieprawidłowości i tym samym ustalił minimalną kwotę

kieszonkowego w wysokości 12 zł oraz zobowiązał się do wypłacenia różnic wynikających ze zmian do końca 31 grudnia 2018 r. Otrzymanie pieniędzy wychowankowie potwierdzali podpisem na liście wypłat. W rozmowach indywidualnych z wychowankami potwierdzono powyższe informacje.

(dowód: akta kontroli str. 75-83)

Wychowankowie, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia, realizują obowiązek szkolny i w zależności od wieku uczęszczają do następujących szkół:

- Szkoła Podstawowa (5 wychowanków),
- Gimnazjum (1 wychowanek),
- Szkoła Zawodowa (3 wychowanków).

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 23-24)

Nauka własna w Placówce odbywała się codziennie (od pon. do pt.) w godz. 16:00 – 18:00, gdzie wychowawca zapewniał pomoc w odrabianiu lekcji i przygotowywaniu się do następnego dnia szkolnego. Wobec czego w POW był przestrzegany przepis § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str.84)

W ramach realizacji § 18 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia wychowawcy organizowali wychowankom zajęcia pozalekcyjne i rekreacyjno – sportowe. W okresie objętym kontrolą dzieci uczestniczyły w następujących formach:

- Wyjazd do Warszawy na Mistrzostwa Polski Domów Dziecka w piłce nożnej;
- Wycieczka do Energylandii w Zatorze;
- Wyjazd na ferie zimowe do Srebrnej Góry;
- Wyjazd na Ślęże, do Polanicy, na Wielką Sowę, Złotoryi, Wambierzyc, Warszawy;
- Kolonia w Pogorzeliczy, „Intermarche”;
- Wyjazdy integracyjne, wycieczki rowerowe, na rolki, gry terenowe;
- Mikołajki, zabawa karnawałowa, spotkania wspólnoty religijnej;
- Festyn z okazji Dni Świdnicy, Festyn Gladiatorów
- Rajd Mechanika;
- Olimpiada sportowa w Oratorium.

Ponadto wychowankowie korzystali z cyklicznych wyjść do kina, na lodowisko, na basen w okresie letnim oraz w wycieczkach szkolnych. Ponadto organizowane były wyjścia do teatru oraz na trampoliny. Z regularnych zajęć dodatkowych dzieci uczęszczwały na zajęcia terapeutyczne i zajęcia plastyczne.

(dowód: akta kontroli str.84-90)

Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji stwierdzono, że Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia, ponosiła opłaty za pobyt wychowanki w bursie znajdującej się poza Świdnicą oraz pokrywała koszty jej przejazdu (dowóz własnym transportem oraz opłacanie pobytu i wyżywienia na podstawie not księgowych).

(dowód: akta kontroli str.91-92)

Placówka mieściła się w domu jednorodzinnym wolnostojącym przy ul. Zakole 16 w Świdnicy. Wychowankowie mieli do dyspozycji 4 pokoje: 3 dwuosobowe i 1 trzyosobowy, które były wyposażone w: szafy, łóżka, biurka, komody oraz posiadały właściwe oświetlenie. Pokoje były kolorowe, czyste, zawierały przedmioty codziennego użytku oraz zabawki i książki dostosowane do wieku dzieci. Powierzchnia pomieszczeń zapewniała przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Ponadto POW zapewniała łazienkę oraz osobną suszarnię z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i 2 toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Podopieczni mieli również stały dostęp do w pełni wyposażonej kuchni. Było w niej miejsce do przygotowywania posiłków oraz 2 stoły jadalne. Obok znajdował się obszerny pokój stanowiący wspólną przestrzeń mieszkalną (pokój dzienny). Znajdowały się w nim 2 kanapy, stolik, regał, szafka RTV i TV oraz biurko z krzesłem i komputerem stacjonarnym. Wychowankowie odrabiali lekcje w swoich pokojach lub w jadalni korzystając z pomocy wychowawcy. Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że Placówka spełnia standardy określone w § 18 ust. 3 pkt 1 - 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 3-31)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w kontrolowanej jednostce zatrudnionych było czterech wychowawców, w tym jeden pełnił funkcję koordynatora

Placówki. Wszyscy wychowawcy posiadali stosowne dyplomy ukończenia studiów wyższych (art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy). Placówka obsługiwana była także przez: pedagoga, psychologa, terapeutę oraz pracownika socjalnego (pełniącego także funkcję wychowawcy), którzy również posiadali odpowiednie kwalifikacje wymienione w art. 98 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 6 ustawy. Wszyscy pracownicy jednostki złożyli oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy.

Dyrektor Placówki Pani Ewa Dziwosz zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy i posiadała kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 93-101)

W kontrolowanej jednostce na 9 podopiecznych, 6 dzieci zostało umieszczonych przed 2014 r., a pozostałych 3 wychowanków w 2018 r., wobec czego żadnego podopiecznego nie dotyczył art. 100 ust. 4a ustawy stanowiący o składaniu przez Dyrektora Placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy wniosku do sądu wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej.

(dowód: akta kontroli str.23-25)

Podczas kontroli zweryfikowano także przestrzeganie Praw Dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania prawa do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W tym celu przeprowadzony był wywiad sterowany z wychowankami przebywającymi w Placówce oraz wychowawcami. W rozmowach z inspektorami brało udział 6 wychowanków w wieku od 12 do 17 lat i dotyczyły one przestrzegania Praw Dziecka w Placówce „Tęczowe Zakole” przez osoby pracujące z dziećmi. Większość podopiecznych chętnie dzieliła się swoimi uwagami i opiniami. Każdy potwierdził, że posiadał możliwość kształcenia, rozwoju swoich uzdolnień i zainteresowań, a ponadto dysponował czasem do zabawy i wypoczynku. Rozmowy indywidualne potwierdziły brak występowania przemocy w Placówce, jasny system konsekwencji i nagradzania oraz stabilne środowisko wychowawcze (stali wychowawcy, którym dzieci ufają). Pracownicy Placówki nie ograniczali ani nie utrudniali kontaktów z rodziną i bliskimi, a starsze dzieci w określone dni mogły samodzielnie wychodzić na przepustki do rodziny lub rówieśników. W trakcie rozmów zostało potwierdzone wydawanie kieszonkowego, swobodny dostęp do artykułów spożywczych, ponoszenie opłat przez Placówkę za dojazdy do szkoły, przybory szkolne, odzież oraz okazjonalne wycieczki

i wyjazdy. Wychowankowie wskazywali, że dyżury wychowawcze i obowiązki są dostosowane do ich możliwości i traktowali je jako pomoc w przygotowaniu do samodzielnego życia. Nie stwierdzono również łamania prawa dziecka w zakresie dostępu do informacji i wyrażania własnej opinii w sprawach, które go dotyczą, tj.: uwzględnianie wyboru zajęć dodatkowych, wyboru odzieży. W trakcie rozmów potwierdzono także odpowiednią opiekę medyczną oraz otrzymywanie w razie choroby zapisanych przez lekarza leków.

Wobec powyższego należy uznać, że w jednostce kontrolowanej Prawa Dziecka były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 102-119)

W jednostce kontrolowanej nie stwierdzono występowania uchybień ani nieprawidłowości, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 988, ze zm.).

.....*Magda Sarka*.....
(przewodniczący)

.....*Tomasz Jurek*.....
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drellichowska-Stopa
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

